

ВИКОРИСТАННЯ БІОГУМУСУ ЯК ШЛЯХ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ОВОЧІВНИЦТВА

(НА ПРИКЛАДІ ВИРОЩУВАННЯ ПОМІДОРІВ ЇСТІВНИХ)

**Д.В. КОЛЕСНИК, студ. IV курсу факультету плодоовочівництва, екології
та захисту рослин, гр. 41-ЕК**

Науковий керівник: к.с.-г.н., ст. викладач ПУШКАРЬОВА Т.М.

В умовах сьогодення гостро стоїть проблема пошуку нових перспективних напрямків у сільському господарстві при використанні технологій, безпечних для здоров'я людини, тварин і біоти взагалі. В зв'язку з цим відбувається поступовий перехід від інтенсивного промислового сільськогосподарського виробництва до альтернативного (зокрема біологічного або екологічного), яке передбачає раціональні шляхи використання енергетичних ресурсів і зменшення забруднення навколишнього середовища, одержання високоякісної сільськогосподарської продукції, зберігання і підвищення родючості ґрунту, безвідходне використання сільськогосподарської продукції [3]. Однією зі складових частин екологічного ведення сільського господарства є застосування біогумусу, що спрямоване на покращення живлення рослин. Оскільки овочі є основним джерелом вітамінів, ферментів, мікроелементів, мінеральних солей, інших біологічно активних речовин і входять до незамінних продуктів раціонального харчування людини, що споживаються переважно в свіжому вигляді, вимоги щодо їхньої якості досить високі. Для забезпечення високих кількісних і якісних показників врожайності необхідне дотримання технологій вирощування культури. Застосування біопрепаратів при вирощуванні овочевих культур стимулює ріст і розвиток рослин, покращує азотне та фосфорне живлення, підвищує їхню стійкість до фітопатогенів і, як результат, сприяє підвищенню врожайності та якості продукції, дає змогу не тільки заощаджувати значну кількість енергії, але й створює сприятливий фон для землеробства у цілому, оскільки це сприяє підвищенню родючості ґрунту при використанні значно меншої кількості мінеральних добрив і, як наслідок, зниженню рівня забруднення довкілля [1-3].

Дослідження проводили впродовж 2012-2013 р. в умовах навчально-наукового виробничого комплексу (ННВК) Уманського НУС. Ґрунт дослідної ділянки – чорнозем опідзолений важкосуглинкового гранулометричного складу. Вміст гумусу в орному шарі – 3,5%. Клімат Уманського агроґрунтового району помірно-континентальний, відносно теплий. За причини нерівномірності опадів та температури район належить до зони нестійкого зволоження, що визначає потребу в зрошенні.

Дослід закладено в трьохкратній повторності методом рендомезованих блоків.

Схема досліду:

№	Варіант дослідю
1	Контроль (без добрив)
2	Локальне передпосадкове внесення біогумусу
3	Обприскування розчином біогумусу
4	N ₉₀ P ₉₀ K ₁₂₀

При проходженні фаз росту та розвитку рослин застосовувався метод спостережень, а при встановленні біометричних показників - лабораторний метод [4]. Урожайність помідор в досліді складалась з 9 зборів, які проводились через кожних 7 діб. Величину врожаю кожного збору сумували і перераховували в загальну врожайність у т/га.

Результати досліджень відображено у табл. 1.

Таблиця 1.

Урожайність помідорів в залежності від варіанту дослідю

Варіант дослідю	Урожайність, т/га	Прибавка до контролю	
		т/га	%
Контроль (без добрив)	28,3	-	-
Локальне передпосадкове внесення біогумусу	39,2	+10,9	+39
Обприскування розчином біогумусу	33,6	+5,3	+19
N ₉₀ P ₉₀ K ₁₂₀	37,8	9,5	+33,6
НІР ₀₅	2,4	-	-

В цілому по дослідю урожайність коливалась від 28,3 до 39,2 т/га. Значним збільшенням її характеризуватись варіанти, де застосовували біогумус. У вказаних варіантах урожайність становила 33,6 т/га та 39,2 т/га, а прибавка складала 5,3 та 10,9 т/га відповідно. Водночас, мінеральні добрива теж сприяли щодо збільшення врожайності плодів на 33,6% відносно контролю, проте ця величина поступалась варіанту з використанням біогумусу.

Отже, внесення біогумусу достовірно забезпечує прибавку урожайності до 39% порівняно із контролем.

Список використаних джерел:

1. Добрива та їх використання / Марчук І.І., Макаренко В.М., Розстальний В.Є., Савчук А.В. - К.: ТОВ «Компанія Юнівест Маркетинг». 2008. - 245 с. - (Довідкове видання)
2. Якість ґрунтів та сучасні стратегії удобрення / За ред. Д. Мельничука, Дж. Хофмана, М. Городнього. - К.: Арістей, 2004. - 488с. - (підручник для сільськогосподарських ВУЗів).
3. Гармаш С.М. Біоконверсія рослинних відходів агропромислового комплексу та агроекологічна оцінка застосування біодобрив у північному степу України: автореф. дис. ... канд. с/г.наук : спец. 03.00.16 / С.М. Гармаш. - Дніпропетровськ. 2007. - 22с.
4. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта / Б.А. Доспехов- М.: Колос. 1996. - 141с.